

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Iva Skaláková

Název práce: Politické překážky mírového řešení izraelsko-palestinského konfliktu

Oponent: Mgr. Zbyněk Tarant, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn): Autorka si vytyčila dosti široce definovaný cíl: „prostřednictvím analýzy jednotlivých mírových jednání a rozhovorů nalézt nejzásadnější překážky v dosažení míru na obou stranách konfliktu.“ (str. 1). Takto široce definovaný cíl byl z větší části splněn, ačkoliv bych doporučoval nemířit ve studentských pracích tak vysoko a volit si cíle skromnější.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

S ambiciózně stanoveným cílem se autorka vypořádává za pomoci chronologicky členěného přehledu dějin izraelsko-palestinského konfliktu, který ve druhé části práce, pojednávající o jednáních posledních cca. 30 let přechází ve více zhuštěnou formu, propojenou i s úvahami nad textem a smyslem uzavřených dohod. Chválím postřeh ohledně vágnosti a dvojnáčnosti textů dohod – jakýsi Orwellovský „doublespeak“ je typický pro celý blízkovýchodní konflikt. Těžiště výkladu se nachází povětšinou v palestinském prostředí, které je popsáno barvitě i s vnitřními politickými půtkami a motivy hlavních aktérů, naopak analýza izraelské strany by zasloužila místy prohloubení. Doporučuji zaměřit se více na vnitrosociální procesy a proměny uvnitř Izraele a nevykládat historii židovského státu pouze prizmatem konfliktu a všechny ústupky jako „pragmatická gesta“ (na několika místech práce). Do dynamiky konfliktu totiž jednostranně vstupují i fenomény, které mají původ v proměnách izraelské společnosti nezávisle na konfliktu samém – například vítězství pravice v 70. letech zdaleka nesouvisí pouze s válkou v roce 1973 (viz str. 25), nýbrž je důsledkem migračních vln sefardských a ruských Židů (preferujících pravici), jakož i posunu celé izraelské společnosti od kolektivismu k individualismu a vyčerpáním kibucnického budovatelského étosu. Naopak ochota k ústupkům není vždy pouze snahou o pragmatické gesto, ale i upřímným projevem vyčerpání společnosti z probíhajícího násilí a naděje, že po konci Studené války bude třeba nová šance na mír i na Blízkém východě. Pokud jde o mnohokrát zmíněné izraelské pouto k Západnímu břehu, pak toto pouto je sice do značné míry strategické jak je v práci uvedeno (infrastruktura, vodní zdroje), ovšem současně nelze opomíjet význam tohoto území pro náboženské sionisty (tvořící asi 10-20 procent osadníků), kteří jej nenazvou jinak než „Judsko a Samaří“ a jeho obsazení vnímají jako téměř mesianistický akt. Podobné představy jsou pak pochopitelně zásadní překážkou pro kompromisy. Náboženský aspekt konfliktu, pěkně vysvětlený u palestinské strany, je u izraelské strany v práci upozaděn, což je možná škoda, neboť bez něj nelze některé kroky Izraele plně pochopit. Radikální osadnické strany a hnutí představují velmi nevyzpytatelný prvek v izraelské politice a jejich složitý vztah ke státu a vliv na rozhodovací procesy skrze vyděračský potenciál navzdory malému zastoupení v Knesetu, nelze opomenout. Izrael není monolit.

Nacházíme i drobné nepřesnosti: myšlenka na vybudování tzv. Separáční bariéry nevznikla v roce 2000 (str. 19), nýbrž o něco později v reakci na násilí během druhé intifády. Rovněž bych asi mírová jednání z Oslo neoznačil bez dalšího za důvod „militarizace Hamásu“ (str. 25). Hamás se formoval a militarizoval už během první intifády a první útoky proti Izraeli provedl v roce 1989, tj. před Oslo. Velmi opatrní bychom měli být na zdroje informací jako je *Electronic Intifada*, neboť už název stránky samé by nás měl varovat, že nepůjde o nezávislý zdroj, z něhož bychom mohli nekriticky citovat průzkumy veřejného mínění. Pozor rovněž na nekritické citování některých tendenčních prací, jako jsou knihy izraelského komunistického historika Ilana Pappého, který byl například zrovna ve vztahu k „Plánu Dalet“ usvědčen jiným z „nových historiků“, Benny Morrisem, z falšování citací a dalších prohřešků proti etice a metodě historické práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazyk práce je vyzrálý, přepisy jsou povětšinou správné. Práce se dobře čte, autorka umí své názory a myšlenky vyjadřovat čistě a srozumitelně. U citací internetových zdrojů bych URL adresu ponechal až do seznamu literatury na konci. Rovněž bych doporučoval uvádět data publikování daných zpráv a dbát zvýšené pozornosti u tzv. „primární zodpovědnosti“ - i články na internetu, publikované na stránkách mezinárodních organizací mají často konkrétní autory, případně je jako autora nutno uvést název organizace. Tento úzus je pak doporučeno dodržet i v seznamu příloh. Občas je třeba si dávat pozor i na správná slovíčka: v případě statutu Jeruzaléma píšme „internacionalizovat“ (učinit mezinárodním) a ne „internalizovat“ (přijmout za své, „zvnitřnit“) - viz str. 89. Plot kolem Gazy, vybudovaný v 90. letech pak nebyl „elektrický“ jak autorka píše, nýbrž měl elektronické zabezpečení, což je samozřejmě podstatný rozdíl.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Studentka Iva Skaláková předložila pěknou diplomovou práci, sepsanou vyzrálým jazykem a zajímavou především jako přehled komplikovaných mírových jednání v posledních třech dekadách. Slabší stránkou práce je v první polovině práce trochu povrchní vzhled do izraelské vnitrosociální atmosféry, důležité pro správnou analýzu motivů izraelské strany (náboženská úloha Západního břehu, vliv migračních vln apod.) a místy poněkud nekritické citace palestinských zdrojů. Silnou stránkou je naopak druhá polovina práce a zejména přehledný popis palestinské perspektivy, kde se autorce daří popsat vnitropalestinské problémy, nálady a motivy. Kladně hodnotím i snahu o rozbor jednotlivých dokumentů a smluv. Domnívám se, že po dílčích doplněních, zpřesněních a po prohloubení analýzy vnitrosociální dynamiky státu Izrael by práce mohla posloužit jako skriptum pro úvod do izraelsko-palestinského konfliktu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jak je myšlen údaj na str. 30 ohledně nárůstu počtu obyvatel osad? K jakému základu jsou vztažena uvedená procenta?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

VELMI DOBŘE

Datum: 4. května 2015

Podpis:

Pozn.: Při nedostatku místa použijte příložený list.

3. FORMALNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citací a odkazů na literaturu, grafická úprava, členění kapitoly, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.)